

Nyitra-völgyi Lap

TARSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona. — Félévre 4 korona.

Negyedévre 2 korona.

Néptanítóknak feleáron.

SZERKESZTŐ:

SZALAY PAL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MALLÁSZ ANTAL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGY-TAPOLCSÁNY a gyógyszer-tár épületben
hova a lapot illető minden közlemény küldendő.

Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal veszi fel.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Tanév elején.

Még néhány nap s a nemzeti művelődés veteményes kertjében újra kezdődik a magvetés és plántálás nagyfontosságú munkája. Nemzedékek sorsa s velők a haza jövője kerül ismét illetékes kezek vezetése alá s a tanításból és nevelésből származó nemzeti tőke gyarapodása egy pillanatra elvonja figyelmünket a mindennapi élet, a politikai zürzavar lélekölő zajától, hogy a békés munka árán nyerhető boldogulás édes reményében némi pihenőt találjunk.

Az ifjkor kedves emlékei visszazsonganak lelkünkben a vándormadarak módjára költöző tanuló ifjuság látára s a munkás férfikarban be nem váltható remények kibékülést keresnek a jövő nemzedékek czélszerűbb, helyesebb, tudatosabb nevelésében, melynek végrehajtására társadalmunk minden rétege, kész örömmel hozza meg nemzeti adóját. A nemzeteket egymástól megkülömböztető s szétválasztó tényezők és hatalmi törekvések a tanítás és nevelés terén kibékülni látszanak s az egyetemes emberi művelődés nagy munkájában elért sikereik mérlegelésénél önként előtérbe nyomult a világbéke gondolata, mely szerintünk is csak egy,

a művelődés s az ezen felépülő erkölcsi világrend alapján közelíthető meg és pedig annál biztosabban, minél közelebbi viszonyba hozható egymással az élet és az iskola. A nemzetek egyéni sajátosságai, különös képességeik a nevelés és oktatás útján, míg egyrészt a faji jelleg lehető legélesebb kidomborítását eredményezik, másrészt közelebb hozzák egymáshoz a nemzeteket az egyetemes emberi eszmék kultuszában s ez által a szabadság, egyenlőség és testvériség háromságtanának gyakorlati érvényesüléséhez is utat egyengetnek, melyek egy pontban, valamennyien összefutnak: az egész emberiség boldogításának, jólétének, szellemi és erkölcsi felvirágoztatásának fenséges gondolatában s az ennek megvalósítását czélzó törekvésekben.

A nemzetek kulturális versenyében a nagyhatalmi állás első sorban a nevelés és oktatás fegyverével biztosítható. A nemzetek számaránya e tekintetben nem játszik szerepet; mert a szellemi közvagyon első sorban értelmi tényezők útján szaporodik, hatása is egyetemes s épen ezért eleve kizár mindennemű fizikai rangsorozatot. Ma minden nemzet annyit ér, amennyit tud; s értéklésénél kizárólag szellemi energiája jöhet

számításba s ezzel szemben a nyers erő nagyon is másodrendű tényezővé törpül.

Innen származik az a szinte lázas erőlködés, melylyel a történelem szinpadára csak a minap felkerült kis nemzetek is, tanítás és nevelésügyük lehető legteljesebb kiépítésén fáradoznak s e téren nem ritkán nagy multu nemzeteknek is példányképpül szolgálhatnak. Hazánk s nemzetünk kivételes helyzete, nemzeti tagoltságunk s államiságunk ziláltsága többszörösen megköveteli, hogy e téren a lehető legmélyebb barázdákat igyekezzünk vonni.

Honunk jövője ma sokkal inkább, mint bármikor ezelőtt, föltétlenül megköveteli, hogy öntudatos tanügyi politikával megmenteni igyekezzünk, a mi még megmenthető; mit a korlátolt s többféle képen befolyásolt politikai belátás már-már örökre elveszített. A haza jövője, ifjusága, lelkierejében birja legerősebb biztosítékát. Az ő lelkükbe kell bevésni a tudomány és fajszeretet magasztos ígét; a nemzeti multban gyökerező jogainak s jövőbeli hivatásának, az ő sziveikben kell égő tüzhelyeket emelni; az ő fogékony lelkeiket kell felfegyverezni a csábítás, megalkuvás, érdekhajhászás, a pusztán anyagiakat

A „Nyitra-völgyi Lap“ eredeti tárczája.

Alkony a tengeren.

Irtá: Antalffy Endre

Egész délután forrón sütött a nap. A csupa vasból készült hajókolosszus a bordaszattól az utolsó vasszegig átmelegedett, hogy érné nem lehetett hozzá. A fedélzett csillogó fémre festett felső testéről, azon szemva-kitóan és tűzessen pattant vissza a fény és a melegség tűrhetetlenségig tikkasztóra forralván körül minden csepp levegőt, hadat izent a pihenésnek, a nyugalomnak, lélegzetnek. A hangtalan csüggedés, a tehetetlen bosszankodás kifejezésül az utasok arcán, kik mint valami alélt tömeg gubbasztanak a fedélzet nagy vitorlaváson sátora alatt, egy mozdulás, egy hangosan kiejtett szó nélkül. Ki hitte volna, hogy akkora súlya legyen a nap lehelletének? Megnyomja az agyát, amellet bár a levegő hátán repül, s a sirály libbenő szárnya alatt is árnyékká lesz. Am ha felülről tűz, mint valami hatalmas aczélprés ránehezedik a mozgásra az életre, az elevenségre, kiserked alatta a vér, meghal az életkedv.

Szerencsére, már meglehetősen oldalt fordult a nap tányérja s nyugaton pirosolni kezd az alkonyati ég. Arra felé, merre a hajó tart, millió leirhatatlan és elemezhetetlen fényben kezd játszani a tenger. Kelet felől libbenő szellő tör utat magának, csalja a nyugati fény, s oda röppen és belefúl.

Am mint ujjabb és frissebb szellő hullám tör a nyomába s alig tel bele egy rövid félóra, keletről nyugatnak huzni kezd a sima, fátolsuhogású esti szél.

A mérhetetlen víz, a szemhatár nagy szabályos körében, mint maga is felleggene a hirtelen változáson. Apró, borzas hullámok szaladnak rajta szerteszt, kergetőzve, egymásra bukkanva, mint a paikosan hanczurozó gyermekek. Mintha színes, apró kíváncsi halfejek ütődnének fel a tenger pazarszínű szőnyege alól, olybá tűnik fel az embernek a tenger nyugoti fele. A színeknek nem álmódott, vakítóan szeszélyes és kápráztató skálájába szövődik minden, víz, levegő, égboltozat, összeforva szemnek elválaszthatatlanul. A színjátészó báronynak törése olyan, hol lehetetlen megállapítani az egyes színek határát s zöldnek látjuk azt, amely előbb piros, vagy halványkék színben kápráztatta szemünket. A nap állásának a változása másodpercenként a fluoreszkálás és kiapadhatatlan szővevényű játékkal lép meg. Eleinte zöldes-sárgán villanó felületre tűz le a nap piros és arany sugár permetegje, majd amint lejjebb süllyed a nap, mindenütt győz a piros és arany szín, s mintha vér festené szélteben a nehéz sósvizet.

Abban a pillanatban, amint a nap égő piros korongja a látóhatár karimájához ér, a szemhatár keleti felén már megszületik az éjszaka. Mintha egy képzeleti mérleg két karán volna elosztva a nappalhalála és az éjszaka születése: az egyiknek végstüledése felbil-lenti a másikat. Nincs átmenet, nincs vajadás,

a sötétség közvetlenül öröklődik a fény nyomába s pislogás nélkül alszik ki az alkonyi sugár. A sötétség ebben a nagy diadalában, az éjszaka győzelmes szárnybontásában emelkedik a lélekben igazi költői fenséggé tengeren az alkony. Nem a napnyugvás kápráztató szín egyvelegje az, mely kifejezhetetlen, örökértékű hangulatokkal gatdagítja a lelket. A csillogó égitestek szemfényvesztő gyorsaságban való egymásra következése ugyszólván csak elsuhan a szem reczehartyája felett. A lélek eszmélő ideje, mely hangulatok születéséhez okvetlen szükséges, az egymásra nyomuló különféle hatások, elkülönítésébe vész. A napnyugvás szemet izgató színjátéka, a tomboló fényhatások lázba hozzák a lelket, a hirtelen elterülő éjszaka kékje, amely megnyugtatja azt s széttárja előtte a sejtések fátyolos kárpitját.

Valami különös ellentét van a tény, a világosság, nemkülönb a sötétség természete között a tengeren és a szárazföldön. A világosság a szárazföldön a bátorság, a biztosság forrása, az éjszakai sötétséget rémekkel fenyegető veszedelmek sejtésével tölti meg a képzelet. Állandó törvény ez, nelyhez gyermekkorunk lelkivilága is igazodik. A tengeren mindez megfordítva van. Itt a világosság, a látás szűli a félelmet s az éjszaka tesz bátorrá. A tisztán megvilágosított szemhatár óriás kerületének, a hullámok tolongó harcának szemlélete a lélekbe erőszakolja, a mélység, a lefelé terjedt, örvénylő végtelenség hátborzongató képzetét. Éjszaka az önkénytelenül sejtő

hajsolás fertőző betegsége ellen; velők kell megértetni, hogy a magyart ezer éven át épen magyar faji erényei mentették meg az idők és nemzetek forgatagában s hogy ez erények ép azért becsesek s létjogosultak, mert az egyetemes emberiség eszményeinek szolgálatában állóknak bizonyultak. Hová jutottunk volna már e kiváló erényeinkkel, ha tőlünk idegen, sőt ellenséges tényezők nem szívnák el életerőnket?

Hol állhatna oktatásügyünk, ha mostoha testvérünk, ránk nézve átkos nagyhatalmi hóbortja miatt, nem csupán morzsák hullanának nemzeti kulturánk szegényes asztalára.

Nemzetünk érdemes napszamosai, iskolamesterek! Mostohán jutalmazott munkásságtokba vetjük mi minden reménységünket. A szenvedő haza ti rátok bizza egyetlen, legdrágább kincsét: jövőjét, ifjúságát. Legyetek mint eddig, mindig azok, a mik voltatok: hűek a szenvedő édes anyához s verejtékes munkálokban az ő beteg vonásai lebegjenek előttetek, melyen az élet egyedüli reménységát rátok, gondjaitokra, szeretetekre bizott ifjúsága képviseli.

Isten áldása kísérje munkátokat!

Szalay Károly.

A vármegyei tisztviselők.

Ez év tavaszán, márczius 25-én, a mikor az állami tisztviselők fizetés-rendezési javaslata már a képviselőház asztalán volt, a vármegyék tisztviselői is gyűlésre jöttek össze Pestvármegye székházában.

E gyűlésen felhozták összes bajukat. Hogy a hány vármegye, annyi fizetés, s egyik-másik vármegyében a kisebb tisztviselő fizetése nem ér fel egy állami szolga fizetésével. Hogy a vármegye állami teendőket végez, tehát az állam fizessen a teendőkért és pedig úgy, és annyit, hogy a vármegyei tiszt-

lélek kutatása más irányt vesz. Célja a magasba nyúló végtelenség, hova az ég sötét bársonyán kigyuló hold és csillagok fénye vonza. A csillagok szeliden ragyogó világába elmerülő lélek elszakítja magát az egy-szintes régióktól s minden gondolatával és érzésével a magasban él. A tenger mélységet sejtető hullámain körül sötétség fedi, mintha eltűntek volna, mintha nem is léteznének. Az éj sötétjében is biztosan haladó hatalmas hajóóriás elé ezüst sugarakból ver hidat a nyájas holdvilág. Mindez oly kedves, oly biztató. Mintha az egész világ, a tenger, a hajó, az élet a csillagokhoz tartoznék s a pusztulásnak, a halált jelentő mélységnek nem volna felette semmi hatalma. Bárhova fordul a szem, biztató, hunyorgató csillagok tényével találkozik . . .

A hajó fedélzetén egy-egy hűvös szellő rohan, libben keresztül. A mellek kitágulnak, az agyak felszabadulnak s a délutáni komorság helyét az emberek arcán vidor-elevenség kifejezése váltja fel. Mint széjjel nyíló virág kelyhe, kinyílik a kedély ezer virága, s reménység, terv, bizalom, szeretet, öröm szavai hangos zsvajjal töltik meg a levegőt. Fent a torony magas árbóc tetején öklömnyi villamos lámpa löveli piros fényét az éjszakába. A hajó megy-megy előre, s víz part felé reménységet, bizalmat, tervet, örömet, but, szeretetet, életet. S míg a szem fel a csillagokba néz, feledi az észnek, az emberi értelemnek azt a csöpp, de erős világot, mely a hajóhidon, a kapitány szobájában ott virraszt a rezgő, ingó magnestű telett.

viselők az állami tisztviselők fizetési fókuszába jussanak.

Kérdést sem szenved: igazságos és jogos e mozgalom, ám ennél a kérdésnél már az államosítás ismervei jelentkeznek. Mert a vármegyei tisztviselőket az önkormányzati joggal felruházott vármegye törvényhatósági bizottsága választja, az is fizeti, az is függeszti fel, az is ejti el. Mi jogon várhatja tehát az államosítás nélkül a vármegye tisztviselője az államtól, hogy az ő fizetését az rendezze, és valjon jogosult-e az állam az önkormányzat beleletébe ily módon beavatkozni.

Az a gyűlés is belátta, hogy olyan ponthoz érkezett, melyen ha túl nagy, maga kéri a vármegye államosítását. Nem is ment tovább, hanem hogy helyre hozza a hibát, elhatározta, mozgalmát a belügyi kormányzat bejelenteni. A bejelentés megtörtént és az akkori kormányelnök válasza is ismeretes: „Nem veszem jó néven a vármegyei tisztviselők mozgalmát.”

Ez a nyilatkozat, de még inkább a vármegye önkormányzati jogának féltékeny őrzése arra indította egyik-másik törvényhatósági bizottságot, hogy saját hatáskörében pótdadó útján rendezze tisztviselőinek fizetését.

Ám mi lesz a többi vármegyékkel, azokkal, amelyek pótdadót sem képesek kivetni? ki fog segíteni itt? a felelet világos: az állam, mert ha az állam összes teendőinek elvégzésében részesevé tette a vármegyét, elvonva azt ezerszerre fontosabb teendőitől, azt a munkát fizetnie kell, ennek a munkának elvégzésére módot kell nyújtania. A kormányzati politikának más céljai vannak, a vármegyei önkormányzat megszüntetésével állami közigazgatást akar bevezetni. Erre irányult a közigazgatás egyszerűsítése és a megyei pénztárak állami kezelés alá vonása.

Ime; ma már a tulajdon vagyonát sem kezeli a vármegye! A megyei pénztárakat bevonták, a pénztáraknál és számvevőségeknél alkalmazott tisztviselőket az állam az átvételnél rendelkezési állapotba helyezte. Valóságos jóleső érzéssel arra gondoltak akkor ezek a tisztviselők, hogy mihelyt a megyei pénzkezelés az állami rendszerbe beilleszkedik, ők jól dotált állami tisztviselőkké válnak.

Az állam azonban ma már más hurokat penget. Azt mondja, hogy ezek közül a tisztviselők közül átveszem azokat, akiket akarok, a többit visszaadom neked tekintetes vármegye, mert a te embereid. Ám mit csináljon a vármegye a pénztárnokkal, ha nincs pénze, mit vele kezeltesse, mire használja a számvevőt, ha nincs mit számontartson, mit csináljon a felesleges irnokkal.

Jobb leczkét sohasem kaptak a vármegyék tisztviselői. Ime, most már látják, hogy fizetésük rendezése csak az önkormányzat útján, törvényhozással lehetséges. Ne igyekezzenek az államtól kérni fizetésük rendezését, mert a lex Szapáry ama végrehajtására készen áll az ut s ha az állami akarat meg nem török a törvényhozáson, a Szent-István alkotta nemzeti vármegyét

porosz, francia vagy osztrák államosított rendszer váltja fel.

Ennek az országnak ereje a nemzeti vármegyéken feküdt a múltban, a jövőben pedig ezen épülhet fel a nagy Magyarország. De még az sem kérdéses, hogy az új rendszernek ezer meg ezer vármegyei tisztviselő lesz az áldozata.

Papp Ferencz.

Tuberkulózis és az iskola.

Ira: Juba Adolf dr.

Egy szellemes francia író, Strausz Pál, a szenátus tagja, ki előszeretettel foglalkozik a közegészségügyi kérdésekkel, a Figaroban a tuberkulózis elleni küzdelemről vezérczikkel, a küzdelem kétféle módjaként ismertette: az angol eljárást, amely megelőzéssel csökkentette a tuberkulotikusok számát a lakosságban és a német eljárást, mely a biztosító pénztárak nagymérvű támogatásával számos sanatoriumot létesített. Francia viszonyokra vonatkozólag a két eljárás egyesítését követeli: megelőzni, ahol csak lehet, gyógyítani, a mikor kell.

Ha a gazdag francia nép egy szövi-vője ilyenképp nyilatkozik, nekünk tökeszegény magyaroknak még inkább kell a betegség súlypontját a betegség megelőzésére fordítani. Hála Korányi Frigyes professzor lelkes buzgólkodásának, van ugyan egy pompás sanatoriumunk, melynek berendezése az igazgató-őorvos Kuthy Dezső beható tanulmányai folytán egyesíti mindazt, amit külföldön eddig létesítettek és hozzá még saját eszméit is megvalósította. Hála a mérvadó tényezők befolyásának, hazánkban itt is, ott népsanatoriumok keletkeznek. De mindez nem elég, hogy a betegség megelőzésének oly fontos eljárásáról lemondjunk.

Fenkölt tanárom, Korányi professzor szándékainak vélek megfelelni, midőn az általa kibontott zászló alá sorakozva, a küzdelem azon részében óhajtók részt venni, amely eddigelé méltán háttérbe szorult, hiszen mindennek előtt a sanatóriumok fontos gyógyító hatását kellett élő okmányokkal bebizonyítani, de amely mindinkább előtérbe lép, hogy a gyógyítással egyenlő helyet foglaljon el.

A tuberkulózis megelőzése küzdelmének meg kell kezdődnie a gyermek életének első pillanatától kezdve, a mikor anyja védőszárnyai alatt a kis gyermek szervezete fejlődésének legélénkebb korát éli. A táplálkozás és lakás, ugyszintén a bőrápolás higiéniájának kérdései tolnak itt előtérbe.

Az iskolabajjárás a gyermekek első nyilvános szereplése, első esetre, a mikor sok-sok egykoru társával egyforma munkát, egyforma légkörben kell végeznie. Hosszu éveken át kénytelen, mert a törvény parancsolja, hogy az iskola küszöbét átlépje a gazdag és szegény egyaránt. És aki tovább akarja magát képezni, az a nyolczéves szorgalmi időn kívül, még sok éveken át kénytelen tanulni.

Joggal lehet követelni, hogy az iskola a melyikbe mindenkinek járnia kell, mindenképp biztosítékát adja annak, hogy ott, benne és általa, a tuberkulózis ép oly kevéssé, mint más betegség terjedjen, vagy legalább is biztosítékát adja annak, hogy mindenképp küzd ellenük.

Azt bajos megakadályozni, hogy tudó-beteg vagy másféle nyitott csont- vagy mirigyümőkórban szenvedő tanuló ne kerüljön az iskolába, még a leggondosabb iskolaorvosi felügyelet mellett is. Nyereségnek, az összes többi tanulóért éró nyereségnek kell mégis tekintenem, ha sikerül ily szegény beteg az iskolától távortartani, amelynek levegőjétől ő meg nem gyógyul és amelyben társait veszélyeztetni. De épp az a szomorú, hogy bár Magyarország volt az első állam, mely iskolaorvosokat alkalmazott és eddig még mindig az egyedüli, amely ilyeneket kiképez, az intézmény tovább fejlesztése és kiterjesztése a népiskolákra, sajnos, nálunk is elmaradt. Ebben a külföldet fogjuk követni.

Ha tehát azzal a ténnyel számolnunk kell, hogy az iskola levegőjébe a tuberkulózis-baktériumok belé juthatnak, viszont az iskola építkezésének és berendezésének olyanak kell lennie, hogy a baktériumok csakhamar elpusztuljanak. Sarkalatos tételek e tekintetben a jó levegő, a nap besütése és a porképzés megakadályozása, illetőleg a por eltávolítása ártalmatlan módon.

Annál nagyobb súlyt kell ezen tételekre fektetnem, mert következetes keresztvitelük által az iskola nemcsak közvetlenül véd, hanem közvetve is, az iskola példája lassan, de biztosan terjedni fog ezen elemi föltételek végrehajtása a fölötté konzervatív néptömegben is. A nagy ablakok, a friss, tiszta levegő előbb-utóbb megnyeri az ő tetszésüket is.

Az már más kérdés, hogy az iskolák tényleg megfelelhetnek-e ezen föladatuknak, megvannak-e bennük a fölemlített fontos kellékek. Ugy tapasztalom, hogy habár e tekintetben a haladás fölötté nagy, de messze vagyunk a kellő eredménytől. Folyton folyvást látok iskolákat emelni, amelyek egyik-másik irányban hibásak, folyton van alkalmam meggyőződni, hogy az ablakok kinyitásától óráközökben félnek és folyton van alkalmam tapasztalni, hogy a por eltávolítása nem történik okszerűen.

Ezen negatív irányú munka mellett az iskola föladata pozitív irányban is küzdeni. Kétségtelen, hogy a gyöngye szervezet hamarabb esik tudóvészbe, mint az erős, jól fejlett. A szülői házzal versenyezve, a tanulók testi nevelésére mentől nagyobb súlyt kell helyezni. Rég elmúlt az az idő, a midőn az iskola egyedüli föladata volt az ismeretek közlése. Azzal, hogy maga nem törődött a testi nevelés kérdésével, lassankint a szülők sem törődtek vele, sőt városokban az alkalmam a testi fejlődésre mindinkább veszendőbe ment. A játékok teljesen kivesztek, segített ebben a német iskolatorna is.

Ez irányban kedvező fordulat állott be. Anglia példáján megindult Németország és ennek nyomán Magyarország. A 90-es évek elején az Országos Közegészségi Egyesület kebelében heteken át folytak tanácskozások a játék behozatala tárgyában. Az előadók, Dollinger és Szuppán, az eredményeket egy tartalmas füzetben tették közzé. Az iskolákban mindenekelőtt a játékot megengedték a torna mellett és a legutóbbi tanterv-revizio alkalmával sikerült a játék számára hetenkint egy délutánt biztosítani. Ezzel ismét az európai kontinens minden országát megelőztük volna. A középiskolák példáját az elemi iskolák követhetik.

Még akkor is, ha csak a sokak által vadnak szidott labdarugást játszanak is fiaink, ami tényleg nem áll, még akkor is minden orvosnak a legmelegebben kellene a játék érdekében sikraszállani. Egy decemberi napon, 8-án, egy középiskolai tanárral együtt, alig szitáló esőben egy csapat gyermeket láttunk a Boráros-téren rugólabdát játszani. Jobb testedző mozgást kívánni sem lehet, jobb tudótornát sem. Vajjon — kérdezém társamtól, — ezek a gyermekek ezen játék nélkül kijöttek volna-e a friss levegőre egy egész délelőttre?

A játék ügyét nagy baj fenyegeti fejlődésében, ha kellő nagyságu játékterekről nem történik gondoskodás. E tekintetben a mulasztás elsősorban a városi hatóságokat terheli, amely a dolgot észszel föl nem éri. Daczára, hogy saját gyermekei élvezik tulajdonom részben annak előnyeit, irtózatossá közönyt lehet tapasztalni mindenfelé, elsősorban hazánk fővárosában. Elsősorban a gimnázistáknak a játék előnyeit lejtegetvén, föllál egy tanuló ezen emlékeztetés mondással: „Orvos ur, kérem hol játszom? otthon nem engedni a mama, az udvaron nem engedni a házmester.“ Gondolatban hozzátettem: „És a szabadban lehetetlenne teszi a város.“ Ami tér volt, beültették úgy, hogy azokon legföljebb sétálni lehet, ha be nem építették. Pedig Budapest városában is közvetlen környékén még most is annyi a tér, hogy minden iskola részére játékteret biztosítani lehetne a hét néhány napjára. Majd be fog következni minálunk is az idő, hogy, mint Angliában, drága pénzen fogunk pázsitos

játéktereket létesíteni és fákkal körülültetni. Nem kell gondolni, hogy vidéki városaink jobban állanak. Dicséret a ritka kivételeknek, így a többiek között Szegednek.

Egyéb sportok is megérdemlik a fejlesztést, ugyszintén egyéb intézkedéseket is lehetne tenni (csak az iskolafürdőkre emlékeztetek). De én csak nagyjában jelezni akartam a két főirányt, melyekben az iskola dolgozhat; a fertőzés lehetőségének kizárásában a testi ellenállóképesség fokozásában. Hátramarad azon kérdés érintése, vajjon az iskola nem cselekszik-e helyesen, ha magáról a gümökről, főleg terjedése és leküzdése módjáról felvilágosítja tanítványait, kik ismereteiket részint azonnal elviszik a szülői házba, részint későbbi életkorukban fölhasználhatják.

Ott, ahol fejlettebb ifjakkal van dolgunk, a középiskolák magasabb osztályaiban, föltétlenül szükségesnek tartom a felvilágosítást, nemcsak a gümökről illetőleg, hanem az összes fertőző bajokra vonatkozólag. Kimondhatatlanul fontosnak tartom, hogy azok, akik mint az intelligencia emberei egykoron polgártársaikat vezetni fogják, azok érdekeit figyelemmel kíséni tartoznak, tiszta fogalmakkal birjanak ezen bajokról. Ne gondolják azt, hogy hagymázt meghülésből, tüdőgümökről pohárnyi hidegviz ivásától lehet kapni. A középiskolákban — a közép kereskedelmi iskolák kivételével — az egészségtan rendkívüli tantárgy. Arra kell törekednünk, hogy rendes tantárggyá nőjje ki magát.

Másképpen áll a dolog a népiskola tanulóival, a hova minden gyermek köteles járni. Hasznos ismeretek ezután sokkal nagyobb körre hatnak, csak hogy mindezeket, még az egészségre és betegségre vonatkozókat is, csak a tanító van hivatva megadni. Betegségek tárgyalásába a népiskola keretében bebocsátkozni nem lehet, teljesen elégségesnek kell nyilvánítanom, ha az egészséges életmódról és a legkiviróbb ártalmakról, mint a milyen az alkoholizmus, kapnak a gyermekek némi utbaigazítást.

Sokat lendithet e téren a tanító saját jó példája, mert minden gyermek akaratlanul is utánozza a felnőttest, a kivel érintkezik és ha több van, azt, a ki neki jobban imponál. Hiába prédikál a tanító a szesz ellen, ha maga is felönt a garatra. Hiába figyelmeztet a kiköpés esetleges ártalmas voltára és írja elő a kéznek a száj elé tartását és a köpödedény használatát, ha maga nem cselekszik hasonlóképpen. Szépen beszélhet a jó lakásról, a magas ablakokról, a melyek nyithatók is, ha a saját háza csak olyan, mint a többié, kutjához a szemétdomb, pöcegödör, istálló stb. csak olyan közel van, mint más parasztember házához. Egészségtani ismeretek tanítása népiskolában megfelelő példaadás nélkül keveset ér.

A tanítóképzőintézetek uj, nemrég megjelent tantervében, mely az ösztől fogva életbe fog lépni, az egészségtan, mint rendkívüli tantárgy sem szerepel, hanem az első osztályban a testi élet ismertetése van előírva egészségügyi és neveléstani vonatkozásokkal. A mit 14—15 éves korában tanult, az elpárolog, mire végez. Nagyon kívánatos lett volna, ha a testtanon kívül, mely a neveléstannak első része, a tiszta egészségtan a legfelsőbb korosztály számára megmaradt volna. A 17—18 éves ifjaktól több eredmény várható.

Midőn röviden jeleztem volna, hogy az iskolában mily módon lehet dolgozni a tudóvész ellen, hangoztatni kívánom, hogy a zsenge ifjkorban, 10—20 évesek között is, van gümökről elég, csak utána kell járni a dolognak. A gimnáziumban, ahol mint orvos működöm, évente 1—2 haláleset fordul elő 1000 tanuló között. Hány betegszik meg az iskolában és pusztul el érettségi után! Valóban úgy ezen kérdés, mint a megelőző kérdések általában, megérdemelnék, hogy egész terjedelemben legapróbb részletekig kidolgoztassanak a szükséges intézkedések foganatosítása érdekében.

Pályázati hirdetés.

A Nyitramegyei Általános Tanítótestület a következő pályatételt tüzi ki:

„Minő eljárás követésével hathat a tanító a tanulók képzelő tehetőségére s irányíthatja egyéniségük fejlődését?“

Pályadíj 300 korona. A pályamű idegen kézzel, olvashatóan legyen írva. A szerző nevét, lakóhelyét tartalmazó pecsétetes levelén ugyanazon jelige álljon, mely a pályaműre van írva.

Csak a Nyitramegyei Általános tanítótestület rendes tagjai pályázhatnak. A pályaművek a testületi elnökhöz 1904-évi december hó 31-dikéig küldendők.

Továbbá a járás-köröknek kidolgozás és tárgyalás végett a következő tételeket adja ki:

1.) A hiányos családi nevelés pótlása az iskola által.

2.) Kirándulások és iskolai játékok a magyar nyelv szolgálatában.

A díjazásra méltóknak talált mindkét tárgyú munkák jutalmazására a Tantestület 200—200 koronát fordít.

E tételek kidolgozását tartalmazó művek 1904 évi márczius hó 31-dikéig a járásköri elnökhöz küldendők, a kik a beérkezett műveket az 1904. évi járásköri gyűléseken tárgyalatják s a járáskörök véleményes jelentése kíséretében a testületi elnökséghez 1904. évi június hó 30-dikáig beterjesztik.

A testületi elnökség a beterjesztett munkákat megbirálás végett a bíráló bizottságnak adja ki, melynek javaslatára a központi igazgató bizottság (választmány) kiosztja a jutalomdíjakat.

Szakolecza, 1903. aug. 31.

Dégy Gyula
tantestületi jegyző.

Kropácsy István
testületi elnök.

Hirek.

— **Eljegyzés.** Dénes Zsigmond nagytapolcsányi ügyvéd eljegyezte Weisz Zsigmond, a trencsényi Hitelbank igazgatójának Fanni leányát.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Nagy Paula turcsisicei tanítónőt a gajdelyi állami elemi iskolához helyezte át.

— **A polgári iskola felavató ünnepélye.** A nagytapolcsányi állami polgári iskola felavató ünnepélye szeptember 12-éről, Stummer báró kívánságára szept. 14-ére helyezettett át. Az ünnepélyen előreláthatólag jelen lesz Kramolin Viktor nyitramegye főispánja is. Ünnepély után bankett lesz a polg. iskola új tornatermében. Az ételek és italok előállításáról Glásel nagyvendéglős fog gondoskodni.

— **Gyászmise Erzsébet királynéért.** Feledhetetlen emléktű Erzsébet királyné halálának évfordulóján f. hó 10-én délelőtt 9 órakor a helybeli óm. kath. plébánia templomban ünnepélyes gyászistenisztelet lesz.

— **A tanítás kezdete.** A nagytapolcsányi állami elemi iskolában a tanítás folyó hó 9-én szerdán veszi kezdetét. Megelőzőleg ünnepélyes „Veni Sancte“ fog tartatni a rom. kath. templomban.

— **Felfüggesztet rendőrkapitány.** Érsekújvárott augusztus 23-án hajnalban egy gazda szérűskertjében tűz ütött ki; a rend föntartása érdekében megjelent a tűznél Justh Szilárd rendőrkapitány is, a ki parancsokat osztott szét. Egy szolgálégény megtagadta neki az engedelmisséget, „miért is a kapitány botjával ráhuzott a legényre. A szolga gazdája látván ezt, rátámadt a rendőrkapitányra, a ki nem ismervén az illetőt, szintén ráhuzott a bottal. Az illető Versegly

István kispap városi képviselő volt. Veje, a ki orvos, nem fogadta el a rendőrkapitány által följánlott elégtételadást, hanem több városi képviselővel beadványt adott át a polgármesternek, hogy vigye az ügyet közgyűlés elé. A polgármester által összehívott rendkívüli közgyűlés tárgyat és a tanács határozatát, mely szerint Justh Szilárd rendőrkapitány ellen fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri a tanács javaslat. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát. Teller Dávid dr. és Guth Jenő dr. az 1886. évi XXII. törvényzikk 93. szakasza alapján felfüggesztést kértek, melyet a közgyűlés még határozott a rendőrkapitány fizetése, valamint a fegyelmi vizsgálat vezetése és a helyettesítés tárgyában, mely czélból az állspán utján a főispánt sürgősen értesítették.

— **Zenekarunk külföldön.** Közeledik az ős s vándor madaraink utrakészen állanak, hogy itt hagyják a mi fakó őszünket és zord telünket s napsugarasabb vidékre költözködnek. Ugy látszik Galbavy János zenekara is fakónak találja a mi őszi és téli szezonunkat, hol az arany csillogó sugaraiban kevés része van s két hónapra a porosz sziléziai Breszlauba megy. Hát csak huzzák a német sógorok talpa alá vigan a ropogos magyar csárdást s ha véletlenül kificzamodik egyik-másiknak a lába, legalább belekóstolnak egy kissé a magyar virtusba.

— **Gyógyszertár-megnyitás.** Pintér Ferenc okl. gyógyszerész a nyitramegyei Tornócz községbe engedélyezett új gyógyszerterét, a hivatalos vizsgálat megejtése után, e hó 15-én a közforgalomnak átadta. A gyógytár az Órangyalhoz van czimezve.

— **A pozsonyi posta- és távirtda igazgatóság segédtisztek kiképzésére vármegyénk területén a következő helyeken vesz fel növendékeket: Érsekujvár, Galgóc, Holics, Nyitra, Pöstyén, Szenicz, Vágújhely, Nagysurány, Nyitrazásbokrét, Privigye, Sasvár és Nagy-Tapolcsány,**

— **Apagyilkos gyermek.** A nyitramegyei Tarnóczon — mint lapunknak írják — egy öt éves kis fiu agyonlőtte az édesapját. Polákovics István erdész a határban vadászgatott, s az ebédet kivitette magának a cseléddel, a kivel öt éves Lajos nevű kis fia is kiment a határba. A gyermek, míg az erdész ebédelt, játszadozni kezdett a tegyverrel s ravaszát fölhuzva, apjára fogta. A fegyver elsült s a lövés szétrocsolta a szerencsétlen ember tüdejét. Az erdészt még élve vitték haza, de pár percz múlva meghalt.

— **A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület** felhívja azon megyei szőlőbirtokosokat, a kik szőlővessző és szőlőoltvány üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő saját termésű európai vagy amerikai szőlővesszőkkel vagy szőlőoltványokkal rendelkeznek, azok eladása tekintetében az emlegetett üzleti szokásoknak magukat alávetni hajlandók, hogy készleteiket fajta, minőség (sima vagy gyökeres vesszők, oltványoknál az alany és a reá oltott honi fajta) és mennyiség szerint, a termelési hely (vármegye, község, vasút és posta állomás) és az ezrenkénti eladási árak megjelölésével azon kerület szőlőszeti és borászati felügyelőjéhez, amely kerületbe a vesszők illetőleg az oltványok termelési helye tartozik, lehetőleg mielőbb, de legkésőbb folyó évi szeptember hó 20-ig jelentsék be. A szőlővessző és szőlőoltvány üzleti szokásait és azok alkalmazását a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület bárkinek készséggel bocsátja rendelkezésére.

— **Sorsjáték az idegen forgalom emelésére.** Az idegenforgalmi vállalat, mely rövid fennállása óta már is számtalan bizonyosságát adta közhasznu szakavatott működésének, legujabban a kormány engedelmével és ellenőrzése mellett utazási sorsjátékot rendez. A sorsjáték 100000 drb. két koronás sorsjegyből áll és annak tiszta jövedelme kulturális czélokra fordítatik, névszerint oly intézmények javára, a melyek hazánk egyes vidékeinek fellendítésén munkálkodnak és idegen forgalmunk fejlesztését elősegítik. Az egyes nyereségek tárgyát vasuti körutazási jegyek, bel- és külföldi szálloda szelvények, magyarországi fürdőhelyeken nyaralásra jogosító lakás igazolványok, fürdőidényjegyek stb. képezik. Nem kételkedünk, hogy közönségünk eme életre való eszmét felkarolja s az utazási sorsjegyeknek óriási kelendőségük lesz. Az idegenforgalmi vállalat gondoskodott arról, hogy sorsjegyei egyszerűen mindenütt kaphatók legyenek.

— **A csöndes.** Egy felsővidéki városkában, a melyben néhány évvel ezelőtt még nagy tüzzel marakodott egymással a tót, német és magyar intelligencia, mostanság teljes békesség van. A nemzetiségi izgatásnak nyoma sincs. Hogy ezt a hirtelen változást mi idézte elő, arra megfelel tudósítónk. A kis város kaszinója az a hely, a mely a külföldi nemzetiségeket összehozza egy kis — csöndesre, vagyis magyarul ferblire. Hivatalnok, birtokos, ügyvéd, orvos, kereskedő mind ott tölti szabadidejét, sőt azt az időt is, a mi nem az övé, hanem az irodáé, a bolté s legfőképpen az asszonyé. Nagy zajjal folyik a csöndes sokszor negyvennyolcz órán át egyhuzamban. A szolgabíró osztás közben oszt igazságot, a tisztviselő is csak ekkor ér rá hivatalos ügyeinek elintézésére, az orvos a kártyaasztalon ir receptet s a többiek is onnan izenik haza: „Édes feleségem, fontos tanácskozás miatt ne várj vacsorára“. Ez az állapot végre sorompóba állította az asszonyokat, a kiket Tell Vilmos és társai számaözvegyekké tettek. Egyikük indítványt adott be a kaszinó választmányához, a melyet arra kér, hogy a hazardjátékot golyózzák ki. Ezt az indítványt, a mely ugyancsak megmossa a férj uramék fejét, a városka valamennyi intelligens asszonya aláírta s várja a hatást. Ez nem is marad el: a férjek még több időt töltöttek a kaszinóban, mint azelőtt. Mi történt az indítvánnyal? A választmány napirendre tért rajta azzal a megokolással, hogy ha a ferblit kigolyóznák a kaszinóból, kilépne onnan valamennyi tót és német s a városka nyugalma ismét fölforgatná a nemzetiségi izgatás, míg így békén megfér egy Gessler-kalap alatt a háromnyelvű intelligencia. A mikor az asszonyok, a kik jó honleányok, erről értesültek, belenyugodtak a dologba, mert hát a czél szentesíti az eszközt.

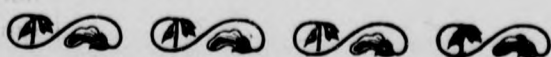
TANULÓKAT

— teljes ellátásra elfogad —

Özv. Kohn Lényi

Nagy-Tapolcsány,

(Korona utca).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egy koronáért

portómentesen küld az orvosszövetség sorsjátékához egy **sorsjegyet** az

Országos Sajtóiroda, Budapest, Kemény Zsigmond u. 11.

— Huzás már október 10-én. —

1840 nyeresmény! 1 főnyeresmény 40000 K.

Legnagyobb nyeresmény legkedvezőbb esetben 50000 Korona.

— Szerencse fel! —

1 Korona egy sorsjegy

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egy

gőzcséplőgép, teljesen felszerelve, elevátorral együtt eladó. — Czim a kiadóhivatalban. —

Polgár Sándor

orvosi mű és kötőszereznél
Budapest, VII. Erzsébetkörut 50.

Legjutányosabban beszerezhetők legjobb hatalmányú sérvkötők összes betegápolási eszközök és kötszerek. Haskötők, egyenes tartók, orthopediai fűzők és járógépek. műláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül. Valódi franczi különlegességek és óvszerek F. Berguerand fils párisi gyárából.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti czimre ügyelni tessék.

A nemecskei uradalmi malom,

mely szilárd anyagból épült és cseréppel van fedve, egy köre jár s hozzá 4 hold föld és rét is tartozik, jutányos áron eladó, esetleg 6 évre kedvező feltételek mellett bérbe vehető. — Bővebb értesítést ad **Keller Dezső** körjegyző Koroson. —

Fontos minden menyasszonynak!

1840. évi törvény.

Szükséglete beszerzése előtt ne mulassza el

Tausky J. Flai

ruha- és felsőruhágyártó

POZSONY

s speciális árjegyzéket, mely különféle esztendőre készített kelengye-költésanyagokat tartalmaz, bérmentesen megkaphatni.

Megkapható szög! Fontos közölgetés!

Kiváló munka! Jutányos szabott árak!

Jó anyag!

ORVOSOK SORSJÁTEKA

Az össz. nyeremények ékszerekből, arany- és ezüsttárgyakból állanak.

Főnyeremény 1 briliáns nyaklánc, riviére, 44 nagy briliánsból.
 értéke 1 pár nagy briliáns-fülbevaló.
40.000 kor. 1 nagy briliáns női mellű.
 1 arany karperecz briliáns kövekkel kirakva.
 1 briliáns női marquise-gyűrű három rubinkövel.

Jutalom 1 arany nyakék briliánsokból és valódi gyöngyökből.
 értéke 1 pár fülbevaló briliánsokból és valódi gyöngyökből.
10.000 kor. 1 női mell-ű briliánsokból és valódi gyöngyökből.
 1 arany karperecz kirakva briliánsokkal és valódi gyöngyökkel.
 1 aranygyűrű briliánsokkal és gyöngyökkel.

Ezen 50.000 korona értékű két nyeremény egy sorsjeggyel is nyerhető.

I. nyeremény 12 személyre való teljes ezüst evőkészlet, remek szeccsiós kivitelben, elegáns fatartóban. A készlet 121 darabból áll.

II. nyeremény Szeccsiós kivitelű remek női toalette készlet ezüsthől, rendkívül elegáns tartóban.

Továbbá 1837. nyeremény: á K. 500.—, K 100.—, K. 50.—, K 20.—, K 10.— aranyból és ezüsthől

1 sorsjegy ára: 1 korona.

(Porto fejében 10 fillér melléklendő.)

5 db sorsjegy megrendelése esetén a sorsjegyeket portomentesen küldjük. — A sorsjegyek minden bankházban, váltóüzletben és dohányüzletben kaphatók.

Központi iroda:
Budapest, IV., Váci-utca 17.

Az gyetlen és legjobbnak ismert haj és szakál-növesztő szer hajnövesztésre és hajkihullás ellen az arany-éremmel kitüntetett

K o m o g é n
 meglepő sikert mutat!

Már rövid használat után a kívánt eredmény észlelhető.

Naponta érkeznek az elismerő iratok, mint l. „Tekintetességnek legőszintébb köszönetemet mondok az Ön kitűnő KOMOGÉN szerért (theával), amely az én erős hajhullásom ellen, alig két heti használat után, meglepő hatást mutatott és a hajnövést aagyan előmozdította.

Tiszt.

Mayer Róza.

Próbategy 1. 2 és 4 K., Komogén-Thea 1 K. a világ minden tájára utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett szétküldés direkt a feltalálótól.

Hermine Winter Wien, IX. Grüne-Thorgasse Nr. 19.
 A hajápolásról szóló bármely kérdésre felvilágosítást díjtalanul ad. — Magyarországi főraktár Török József gyógyszerháza Budapest. — Magyar levelezés. 1—20v

Lohr Mária (ezelőtt Kronfusz) csipke-, vegyészeti-, tisztító- és műfestő-intézete

BUDAPEST, VIII. Baross-u. 85.

Fiókok: VI. Andrássy-ut 16. — VIII. József-körút 2. — IX. Calvin-tér 9. — V. Harminczad-utca 3. — VI. Teréz-körút 39.

Fontos minden menyasszonynak!

Szükséglete beszerzése előtt ne mulassza el

alapított 1846.

Tausky J. Fiai
 ruha- és fehérneműek-gyárától
Pozsony

a speciálisan árjegyzéket, mely különféle ezélszerűen összeállított kelengyő-költésgevetéseket tartalmaz, bérmentesen megköszöni.

Meghízható özőg! Pentos kísérlet! Jutányos szabott árak! Kiváló munka! Jó anyag!

Tanningene a legkedveltebb és leggyorsabb hajfestő szer színeket és formákat legelőkelőbb az OSAN R. 1.76 K. 48 fill.

BÓZSATEJ a legjobb és legelőkelőbb szappan. 1 kg. 1.76 K. 48 fill. 2 kg. 3.24 K. 96 fill. 5 kg. 7.20 K. 216 fill. 10 kg. 12.00 K. 360 fill.

Főraktárhely: Gyany J. Ártos, Bécs, 7. All., 2. Hof-Landstraßen 2.

Rajcsányi Vilmos

nyerges (Wagen-Sattler)

Nyitra-Zsámbokrétén.

A pozsonyi 1903. évi országos mezőgazdasági

kiállításon az általam

készített uj kocsimért

ezüst érmet nyertem.

Ajánlom a t. közönség figyelmébe a mai kor igényeinek megfelelő nyerges üzletemet, hol kocsik, festő és fényezési munkák, bevonások készítését és javítását elvállalom. A pozsonyi kiállításon ezüst érmet nyert kocombokból több utánrendelés fétetven, azok nálam mindig megtekinthetők.

Alapított: 1858.

Alapított: 1858.

Platzko Gyula

könyvnyomda, könyvkötészet, könyv- és papirkereskedés
 Nagy-Tapolcsány.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét a legújabb mintájú betűkkel bőven ellátott s a legmagasabb igényeknek megfelelő

KÖNYVNYOMDÁMRA

felhívni. — Béli és esküvői meghívók, eljegyzési kártyák, körlevelek, ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, takarékpénztári zárszámadások, névjegyek, gyászlapok, stb. a legjutányosabb árak mellett, diszes és elegáns kivitelben készülnek.

A t. jegyzőségek és hivatalok figyelmébe ajánlom nagy nyomtatvány-raktáramat, honnan vidéki megrendelések is a legpon-
 tosanban teljesíttetnek.

E helyen ajánlom dusan felszerelt könyv-, papir-, író- és rajzkereskedésemet. Nagy választék ima-, üzleti és iskolakönyvekben, valamint szépirodalmi művekben.

Magamat ismételtén is a nagybecsült közönség b. figyelmébe ajánlva, maradok teljes tisztelettel

PLATZKO GYULA.

MAGYAR IPAR

Következőn felsorolt saját készítményű jó minőségű árúinknak árjegyzékét áttekintésre ajánljuk.

1 db. bécsi piros paplan	1	frt 80
1 db. bordó	2	80
1 db. Sasin Cachmir paplan	3	80
1 db. sötét Cachmir paplan	4	80
1 db. selyem atlasz	5	80
1 db. zöld, selym matrasz	6	80
1 db. Crin de afrique	7	80
1 db. szőr	10	80
1 db. szőr	14	80
1 db. szálmassák letűzve	2	20
1 db. acmá sodrony ágybetét	5	50
1 db. párnázott ruganyos matrasz	10	80
1 db. összehajtható vasgőz tengerifű matrasz	10	80
1 db. bambus takaró	1	50
1 szett, 2 ágycserítő	5	50

Glehnér Mór és Testvére BUDAPEST
Üllői-út 3. sz.
1902. augusztus hó 1-től IV., Múzeum-körút 27.

DEHMAL KÁROLY
Kongora-gyáros
kizárólag kitérő külföldi gyártmányok
raktára és kölcsönző-intézet
BUDAPEST, IV., Károly-körút 20.

KRAYER E. és Társai
Magyar festék-, kence- és lakkgyár
Jónás tőkereszec udvari szállítója,
a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója
BUDAPEST, V., Váci-út 6. SZÁM.

SZABADALMAKAT ÉRTEKESÍTŐ VÁLLALAT
PÁSZTOR (TÖRVEJEZÉS)
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Hosszú távú szabadalmak, finanszírozás, kölcsönök, bejárások, védjegyek és más iratok.
FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN.

SCHNEID Köhögési tea és hurut por
gyógyserumok
a St. Georgs-gyógyszertárból Wien V/2 Wimmergasse 33. Orvosi rendelet szerint készítő. Jótékony hatással bír a lélegző szervekre, nyálkoldó köhögési inger csökkentő. A rekedtséget és torok-odlandósítást megszünteti. Por 60 kr., a hozzá való tea 50 kr. Postai szállítás 20 kr. csomagolási díj portó nélkül. 2 csomagnál kevesebb nem küldetk. — Kérjük, a Szent György-féle gyógyszertár védjegyét figyelembe venni, ezen hirdetést pedig kivágni és megőrizni sziveskedjék.

NEUSTEIN FÜLÖP
3 cukrozott hashajtó labdaccai
Mik már évek óta a legelkelőbb orvosok, mint hashajtó és oldóssert ajánlanak, nem gátolják az emésztést és teljesen ártalmatlanok. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pilluát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilluát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. előleges beküldés után 1 tekercs portómentesen küldetik meg.
Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk.
NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent Lépóthos” ezimzett gyógyszerára
Wien, I., Plankengasse 6.

Vérgyógyítás (Hemopatia). Új és eredeti 15 év óta kipróbált gyógymód, amely hazánk és a külföld jobb köreiből általános elismerésnek örvend. Rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva asthma, szív-, gyomor-, hólyag- és idegbajokban, vér- és bőrbántalmak ellen és kizárja az elmezavar és szélhűdés beálltát. A kezelése kellemes, nem gátolja a beteg napi foglalkozásában és tartós, gyökeres gyógyulást eredményez. E gyógymód megalapítója Dr. Kovács J. fővárosi orvos, a kinek Budapestben, V., Váci-körút 18. sz. alatt egy, ezen célra berendezett orvosi rendelő intézete van, melyet mindazoknak legmelegebben ajánljuk, akik a fent elősorolt bajok valamelyikében szenvednek. Dr. Kovács J. levélben megkeresésre készségesen válik.

Budapesti maloméptészet és gépgyár
PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VACZI-ÚT 14/V.
GYÁRT:
BENZIN-MOTOROKAT ÉS BENZIN-LOKOMOBILOKAT szelvényvezérművel 2-50 lóerőig.
Megbízható képviselők keresetnek.

REICH L. FIAI
Gyógyszerek, és-és kő. előző szállítók
BUDAPEST, VII. ker., Lövöde-tér 2. szám.
Ajánlják legjobb minőségben gyártott Syphon- és gumma palackokat legolcsóbb árak mellett és pedig:
1 láda kb. 300 db. 16 cm-es átm., fehér- és világos-kék (szemant) színű Syphonpalackot tálal vagy iszappal- és 67 koronás
1 láda kb. 200 db. gázszelvényeket gummitűvel és csapattal ellátva, fehér vagy világos-kék (szemant) színű, magva vagy alacsony alakú 67 koronás
Szállítás a csomagolást beleértve, Budapest pályaudvarig bérmentve, közpénzfizetés ellenében 2% áron — 10 láda-rendelés után 5% rabatt. Más nagyságúak és különféle átméretűk bérmentesen védett alakokat megfelelően olcsón szállítunk. Préselt iratok vagy csomagolásoknál csak az elkészítési költségét számoljuk, ellenben az alak és kitérő költségét nem számítjuk. Megjegyezzük még, hogy postafizetés 20 létkör nyomán Syphonpalackokat Magyarországra csak kizárólagosan közvetlen a mi gyárunkból érkezők lehetnek.

HECHT BANKHÁZ
BUDAPEST, FERENCZKERT 6.
KÖLCSÖNT
VIDEKI TAKARÉKPÉNTÁRI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖLCSÖNT
KÖLCSÖNT
KÖLCSÖNT

Bachner Árminné
fehérenemű és vegytisztító intézete
Nagy-Tapolcsány.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses figyelmét felhívni a Nagy-Tapolcsányban már évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

fehérenemű és vegytisztító

intézetemre. — Elvállalok tisztításra: ing, gallér, kézelő, ruházat és egész menyasszonyi kelengyét a legolcsóbb árak mellett.

A ruha tisztaságáért 14 napig kezeskedem.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását továbbra is kérve, maradok

teljes tisztelettel
Bachner Árminné.

Unghváry László 300 holdas gyümölcsfa-iskolája, szőlő és Czepléden. borgazdasága

— SZŐLŐT —

szállítók rendkívül édeset és zamatosat első rendű minőségben
POSTÁN

Borszőlőből augusztus 20-25-étől kezdődőleg eleinte Oportó és stb. fajokból a teljes érték előleges beküldése mellett az ország bármely postaállomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt. 15kr.-ért.
Csemegeszőlőből (piros és fehér saszalából) szeptember 1-10 én kezdve bérmentve 5 kilónként 1 frt. 30 kr.
Muskotályból (passatuti faj), a csemegeszőlők királya! szintén szeptember 1-10-én kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt. 50 kr.-ért.
Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérel olcsóbban jut, mint ha azt utánvétellel küldeném. Epen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem küldök szőlőt. — Egy szállító-levéllel 3 láda szőlőt is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a rendelő, vagyis onnyival kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

VASUTON

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5--10--15 kilós kasokban kilónként 14 krajczárért.
Csemegeszőlőből (piros és fehér saszalából) fenti nagyságu láda és kasokban 18 krajczárért.
Muskotályból (passatuti faj, a csemegeszőlők királya!) a fenti nagyságu kasok és ládákban 22 krajczárért.
Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosaraknál is az elegység tiszta súlynak számítatik, míg a 10 és 15 kilós kétfülü kosaraknál a tiszta szőlősúly lesz számítva és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25-30 krajczárba elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a rendelő tulajdonát képezik, azonban mint sajátjukat több ízben megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldhetik.
A vasuton mindig szebben, üdében és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1-2 krajczárral kilónként. Epen ezért tessenek többen összeállani és együtt 50-100 kilót is rendelni. — Ha t. megbízom egyszerre 300-600-1000 kilót rendel és rendelését hetenként többször megismétli, megfelelő engedményben részesül.
A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést egyáltalában nem fogadatosítok. Vasuti szállítmányoknál a fenti árakban a lelkiismeretes csomagolás, a vasúthoz vitel, a szállító-levél és a kövezetvám költsége is befoglaltatik.
Fentieknek kívül mindenféle gyümölcsfából nemes ojtvány, gyümölcsfavadonoz, sima és gyökeres vessző, továbbá gleditsai és akácza is kapható. Nemkülönböztve saját termésű, kitérő új és ó borok horokban és palackokban. Tessék mindezekről árjegyzékét kérni.

